

DailyMaily גיליון 4758 יום ה', 13.11.2008
 מו"ל ועורך אחראי: פלי הנמר | עורך ראשי: יהודה קונפורטס | עורך: אור יעקב | סגן עורך: -

עונת צייד הפיראטים

הקמפיין השנתי של ה-BSA למניעת פיראטיות בתוכנה, עולה השנה על רקע גידול במודעות למניעת הפרת קניין רוחני • עו"ד נעמי אסיא, נציגת ה-BSA בישראל, סבורה שאחת הסיבות לכך היא החוק החדש של זכויות יוצרים שנכנס לתוקפו המאפשר הגשת תביעה של עד 100 אלף שקל לכל הפרת תוכנה • אך כל אלו לא מצליחים להוריד את היקף הפיראטיות בישראל, העומד מזה כמה זמן על 30%

יהודה קונפורטס, מערכת DailyMaily, ThePeople

עו"ד נעמי אסיא

פעם בשנה מעלה ארגון ה-BSA, ארגון בינלאומי שמטרתו להלחם בפיראטיות, קמפיין שמטרתו להעלות את המודעות של הציבור לשמירה על חוקי זכויות יוצרים בתוכנות, בעיקר בארגונים גדולים וקטנים. השנה, נערך הקמפיין על רקע חוק זכויות היוצרים החדש שנכנס לתוקפו השנה, שכולל בתוכו קנסות וענישות קצת יותר כבדות על מפירי החוק.

עו"ד נעמי אסיא, המטפלת מזה 20 שנה בדיני מחשבים, קניין רוחני, זכויות יוצרים ועוד, אומרת כי ניתן לומר שקיימת מודעות גדולה יותר בקרב הארגונים לשמירה על הפרת זכויות יוצרים, אם כי על פי הסטטיסטיקה אחוז הפיראטיות בישראל עדיין עומד על 32%, נתון הזהה לשנה שעברה ושנים קודמות לכן. זאת ועוד, על פי דוח של IDC שפורסם במאי השנה, יש גידול של 20% בהיקף הנזקים שנגרמים לתעשיית התוכנה בישראל כתוצאה מפיראטיות, ובשנת 2007 הנזק עמד על 102 מיליון דולרים

אסיא אומרת, כי אחת הסיבות למודעות הגדולה היא חוק זכויות היוצרים החדש, שנכנס לתוקפו השנה, בתום מאבק של 20 שנה. החוק מאפשר לתבוע כל מי שמפר קניין רוחני בתוכנה, פיצויים ללא הוכחת נזק עד 100 אלף שקלים, לכל גרסת תוכנה שהופרה - סכום משמעותי הרבה יותר ממה שהיה קיים בחוק הקודם ובארגון שנתפסים בו מפירים, אפשר להגיע לתביעות בהיקפים של כמה מאות אלפי שקלים.

ה-BSA בישראל פועל בשמם של 12 חברות היי-טק, כאשר במקרה של תביעה, הפעילות נעשית באמצעות המטות שלהם בחו"ל ולא דווקא דרך השלוחות הישראליות. בין החברות שה-BSA מייצג: מיקרוסופט, אנטודסק, בנטלי, אפל, אדובי, קורל ועוד.

מאז שהחוק נכנס לתוקפו כבר הוגשו תביעות בסדרי גודל שהחוק מאפשר. התביעה האחרונה הוגשה כזכור, נגד עיריית קריית ים - שם נתפסו מספר עמדות ללא רישיון. הפעילות של BSA נעשית כל השנה, אומרת אסיא ולא רק בתקופת הקמפיין. צוותים מיוחדים של המשרד, עוקבים כל השנה אחר הנעשה, ומקבלים לא מעט מידע מהקו החם של BSA שמופעל כל השנה, ומושך אליו מאות קריאות בחודש. "כמובן שכל שיחה נבדקת, מאומתת, ורק אם יש בה ממש אנו שולחים מכתב לארגון ומתחילים בתהליכים. נכון הוא שלפעמים המניע הוא אישי - כלומר, עובד לשעבר שפוטר החליט למסור מידע על הפרות חוק בארגונו, אבל זה עדיין לא אומר שהמידע שהוא מעביר אינו נכון", אומרת עו"ד אסיא.

"בעבר ארגוניים לא ממש התייחסו למכתבים שלנו, אבל בשנים האחרונות אנו רואים תגובות מהירות יותר, אבל אנחנו כמובן לא ממתנים, ואם יש סיבה ממשיכים בהליכים מול אותו ארגון", אומרת אסיא. הפרופיל של מפירי זכויות היוצרים אינו אחיד, היא אומרת, "זה מגיע מכל המגזרים, ועובר את כל סוגי המנהלים או בעלי התפקידים. מנהלים בכירים, בדרך כלל ששומעים בפעם הראשונה את הנתונים שאנו מציגים בפניהם על היקף ההפרות, מנסים להתחמק, בתשובה מאוד מוזרה של 'לא ידענו, לא שמענו', אבל מהר מאוד הם מבינים שהמידע שיש בידי אנשי ה-BSA מבוסס, ומתחילים לנהל מ"מ".

גם המקרים שמגיעים לתביעות בבתי משפט, מסתיימים לרוב בפשרות. לעו"ד אסיא אין בעיה עם זה "העונש העיקרי של החברה שמפרה זכויות הוא הפרסום, החשיפה, עצם העובדה שהוגשה נגדה תביעה, במיוחד אם מדובר בחברה ציבורית. מה שקורה אחר כך, פשרה או פסיקה פחות מעניין את הציבור. בסופו של דבר מטרתנו לחנך ולהתריע, וגם לגרום לכך שיהיו כמה שפחות מפירים, כלומר אותו ארגון, ברגע שחותם על פשרה, הופך להיות ארגון מסודר עם תוכנות חוקיות", היא מסבירה.

תופעה מעניינת אחרת, עליה מספרת עו"ד אסיא, היא ש"ארגונים שאנו מגיעים אליהם, ומסבירים להם את היקף הפרת הקניין הרוחני, מגלים בדיעבד כי אילו היו קונים תוכנות ורישיונות בצורה מסודרת היו חוסכים כסף רב. בפעמים רבות זו פשוט רשלנות, רצון להוכיח שכאילו חוסכים כסף ובפועל זה לא כך, כי הסכמי הרישוי שקיימים כיום אצל מרבית יצרניות התוכנה, הם מגוונים מאוד, גמישים, ומאפשרים תמיכה ושדרוג, דבר שלא קורה כאשר פורצים תוכנה", אומרת אסיא ומוסיפה: "בארגונים לא מעטים, הפרת הזכויות מתחברת להפרה בוטה של כל חוקי אבטחת המידע ולכן אני סבורה שהתפקיד של המנמ"רים, מנהלי אבטחת מידע ומנהלים אחרים, הוא לערוך סריקה קבועה בארגונם, לוודא מה יש ומה אין ולאחר את התוכנות הלא חוקיות. מעבר לאי הנעימויות שבהתעסקות עם תביעות שונות, הם יבינו מהר מאוד, שרכישה מסודרת של רישיונות תחסוך להם לא מעט כסף", אומרת אסיא.

ה-BSA מטפל בעיקר במשתמשים הסופיים, בארגונים גדולים וגם במגזר ה-SMB. אין הוא מטפל בהפרות זכויות של מפיצים בערוצים השונים, שמתופלים על ידי החברות השונות. "אבל אם לקוח תמים רוכש בחנות מחשב ומקבל תוכנות לא חוקיות, ללא ידיעתו, ואח"כ לא מצליח לשדרג אותן, הוא פונה לקו החם שלנו, ואנו מטפלים באותו בעל חנות, או ישירות או דרך חברת האם שהוא מייצג אותה. מעבר לעניין של הפרת זכויות יש כאן עניין צרכני ממדרגה ראשונה, שמפילים בפח לא מעט אנשים, ותפקידנו למנוע את זה", אומרת אסיא.

האם המיתון שבשער יגדיל את היקף הפריצה? "לא בהכרח", היא אומרת, "אומנם אנו עוקבים אחרי תופעות של מיזוגים או חברות שמצמצמות כוח אדם, ומוודאים שלא יעשו שימוש לא נכון ברישוי, אבל זה בשוליים. אני לא צופה גידול בהיקף הפריצות", היא אומרת.

בשורה התחתונה, אפשר ללמוד שאכן יש מודעות גדולה יותר להפרת זכויות אבל עדיין ישראל נחשבת מדינה שבה אחוז ההפרות גבוה. אפשר לזקוף זאת להרבה סיבות, כמו למשל חינוך, כפי שעו"ד אסיא סבורה ואפשר גם לקשור את זה לידם הרכה והחלשה של רשויות האכיפה, שלא מסוגלות לאכוף בעצמן את החוק, ומתירות את עבודת החקירה והבילוש בידי ארגון וולנטרי בינלאומי, במקום שזה יהיה חלק מתפקידה של המשטרה על שלוחותיה השונות. כך או כך, אם יש אצלכם תוכנות לא חוקיות, אל תחכו למכתבים ששולח משרדה של עו"ד אסיא בשם ה-BSA, בוודאי לא בימים אלו.